

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОПРИЛЮДНЕННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ «ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН С. ГНІДИНЦІ ВАРВИНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ» ТА ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

1. Повна назва документа державного планування: Генеральний план с. Гнідинці Варвинського району Чернігівської області, який є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обговорення довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту.

2. Орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування: Гнідинцівська сільська рада.

3. Передбачувана процедура громадського обговорення:

а) відповідно до ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» громадське обговорення документа державного планування - Генеральний план с. Гнідинці Варвинського району Чернігівської області та звіту про стратегічну екологічну оцінку розпочато з дня їх оприлюднення, а саме з 13.12.2019 року на сайті Варвинської РДА.

б) відповідно до ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» громадськість в межах строку громадського обговорення має право подати в письмовій формі (в тому числі в електронному вигляді) зауваження та пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку.

в) громадські слухання заплановано провести о 12.00 год 16.01.2020 року в приміщенні Гнідинцівської сільської ради за адресою: Чернігівська область, Варвинський район, с. Гнідинці, вул. Незалежності, 38.

г) ознайомитися з проектом Генерального плану с.

Гнідинці та звітом про стратегічну екологічну оцінку, а також отримати додаткову інформацію можна за адресою: Чернігівська область, Варвинський район, с. Гнідинці, вул. Незалежності, 38 та на сайті Варвинської райдержадміністрації Чернігівської області в рубриці «Містобудування та архітектура» розділ «Містобудівна документація» (стратегічна екологічна оцінка).

Зауваження та пропозиції до документа державного планування «Генеральний план с. Гнідинці Варвинського району Чернігівської області» та звіту про стратегічну екологічну оцінку подаються до Гнідинцівської сільської ради за адресою: Чернігівська область, Варвинський район, с. Гнідинці, вул. Незалежності, 38, чи на електронну пошту Варвинської РДА varadm_post@cg.gov.ua.

Відповідальні особи за організацію розгляду - Гнідинцівський сільський голова Міщенко Наталія Іванівна та начальник відділу економічного і агропромислового розвитку, містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Варвинської районної державної адміністрації - Бей Микола Іванович.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 30 днів, тобто з 13.12.2019 р. до 12.01.2020 року включно.

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

4. Необхідність проведення транскордонних консультацій щодо проекту документа державного планування.

Транскордонні консультації в рамках зазначеної стратегічно екологічної оцінки не проводяться.



МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ "ДІПРОМІСТО" ІМЕНІ Ю.М.БІЛОКОНЯ

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ –
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН с. ГНІДИНЦІ
ВАРВИНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Передмова

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту державного планування виконується згідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Закон регулює положення стосовно оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, розроблення документів державного планування.

В даному звіті документом державного планування, на який поширюється дія Закону є проект «Генеральний план с. Гнідинці Варвинського району Чернігівської області».

Звіт про стратегічну екологічну оцінку розроблений в архітектурно-планувальній майстерні №3 (керівник – Маслова М.О.), при участі інженерно-планувального відділу (керівник – Головань О.В.) авторським колективом у складі:

Головний архітектор проекту	М.О. Маслова
Керівник групи	Н.П. Кравченко
Головний фахівець	Л.В. Дубневич
Архітектор 3 категорії	О.О. Зубок
Інженер	Є.В. Коновал

Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Генеральний план с. Гнідинці розроблений ДП «ДІПРОМІСТО» на замовлення Гнідинцівської сільської ради Варвинського району Чернігівської області згідно договору №1478-01-2018 від 03.07.2018р.

Підставою для розробки проекту є:

- лист Гнідинцівської сільської ради Варвинського району Чернігівської області від 23.04.2018 р. №3-09/121;
- рішення двадцять третьої сесії Гнідинцівської сільської ради сьомого скликання від 22.12.2017 року «Про Програму розроблення містобудівної документації села Гнідинці»;
- завдання на розроблення проекту генерального плану.

Згідно з завданням на розроблення проекту генерального плану с. Гнідинці проектними пропозиціями визначені напрямки і межі територіального розвитку населеного пункту, функціональне призначення територій, принципові рішення щодо розміщення об'єктів обслуговування, розвитку транспорту та вуличної мережі, пропозиції щодо інженерної підготовки та захисту території, інженерному обладнанню території, заходи

по охороні навколишнього середовища, інженерно-технічні заходи цивільного захисту

Обсяг та склад генерального плану прийнятий відповідно до:

- Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території»;
- Методичних рекомендацій із здійснення СЕО документів державного планування (наказ Мінекології № 296 від 10.08.2018 р.).

В проекті враховані державні інтереси, визначені департаментами та управліннями Чернігівської обласної державної адміністрації, організацій та служб області (супроводжувальний лист Чернігівської ОДА №05-04/6119 від 02.10.2018).

Проектні рішення генерального плану приймалися із дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства, з метою залучення інвестицій згідно інтересів територіальної громади, визначені планувальні обмеження використання території згідно з будівельними та санітарно-гігієнічними нормами.

З 01 червня 2019 року по 01 липня 2019 року було проведено процедуру громадських обговорень (слухань) по врахуванню громадських інтересів в проекті Генерального плану с. Гнідинці, в ході яких пропозицій та зауважень до коригування проекту містобудівної документації не надходило. Протокол громадських слухань наведений у додатках до даного звіту.

Згідно з п.1 ст.18 ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» Генеральний план є основою для розроблення наступних видів містобудівної документації: плану зонування і детальних планів територій, якими визначаються містобудівні умови та обмеження використання території для містобудівних потреб, а також підставою для розроблення плану земельно-господарського устрою та ведення містобудівного кадастру.

Перспективи розвитку населеного пункту визначені з урахуванням проектних рішень Генеральної схеми планування території України (затвердженої 07.02.2002 року) та Схеми планування території Чернігівської області (затвердженої 28.09.2012 року). Крім цього, при розробленні містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки приймалися до уваги регіональні та місцеві програми які в тій чи іншій мірі визначають

передумови для прийняття проектних рішень в містобудівній документації, а саме:

- «Програма охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки» затверджена рішенням XX сесії обласної ради VI скликання у 2014 році;

- «Програма використання та охорони земель Чернігівської області на 2011-2020 роки» (із змінами згідно з рішенням обласної ради від 29.03.2012 і від 08.07.2012) затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від “25” березня 2011 року;

- «Регіональна цільова програма розвитку водного господарства Чернігівської області на період до 2021 року» (зі змінами) затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від “29” березня 2011 року;

- «Програма розвитку рибного господарства Чернігівської області на 2018 – 2020 роки» затверджена рішенням десятої сесії обласної ради сьомого скликання 22 серпня 2017 року № 9-10/VII;

- «Програма економічного і соціального розвитку Варвинського району на 2018 рік» затверджена рішенням районної ради від 29.12.2017 року №2-14/VII;

- «Програма економічного і соціального розвитку Гнідинцівської сільської ради на 2018 рік» затверджена рішенням сільської ради від 22.12.2017 року.

Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Територія с. Гнідинці розташована в межах північного лісостепу Чернігівщини (Лівобережно-Дніпровська лісостепова провінція).

Орогідрографія. Територія має рівнинно-горбистий характер і розташована на обох берегах р. Варвиця (місцева назва Рудка). Абсолютні відмітки території коливаються в межах 118-161м з ухилом до заплави річки (в заплаві – 118-121м). Домінуючі ухили поверхні становлять 2-5%, на окремих ділянках схилів досягають понад 10-15%.

Річка Варвиця відноситься до водотоків рівнинного типу. Природний гідрологічний режим її значною мірою змінений через зарегульованість штучними ставками та заболоченість заплави. Штучні руслові водойми убезпечують заплаву від високих паводків. Водойми використовуються для водопою, місцевого зрошення та потенційно придатні для організації ферм водоплавної птиці, риборозведення, а також як протипожежні водойми.

Орогідрографічні особливості зумовили слабку дренажність заплави та наявність крутосхилих ділянок, що потребує при освоєнні цих ділянок інженерної підготовки території.

Нижче наведена характеристика основних метеопоказників за середньорічними даними багаторічних спостережень на МС Прилуки.

- середньорічна – 6,6°
- середня в січні – мінус 6,8°
- середня в липні – 19,7°
- абсолютний мінімум – мінус 35°
- абсолютний максимум – 38°

- тривалість – 192 доби
- середня температура - мінус 1,7°

- середня – 78см
- максимальна – 132см

- середня – 165 днів

- середньорічна кількість – 548мм (т.п. – 383мм + х.п. – 165мм)
- висота снігового покриву із найбільших декадних:
 середня/ максимальна – 26 см/83 см
- відносна вологість повітря –77 %

-	річна швидкість	– 4,3м/с
-	домінуючі напрямки та їх повторюваність:	ПнЗх – 17,2% ПдСх – 15,3%,
-	найбільша швидкість вітру щорічна	– 20 м/с
- / -	можлива 1 раз за 5-10 років	– 23-25 м/с
- / -	за 15-20 років	– 26-27 м/с

туманами	- 52/69
заметілями	- 20/ 38
грозами	- 28/38

Територія характеризується помірним природним потенціалом забруднення повітря та мало сприятливими умовами розсіювання викидів в атмосферу.

Загалом кліматичні умови сприятливі для містобудівного розвитку та планувальної організації території. Згідно з кліматичним районуванням територія відноситься до I архітектурно-будівельного району, який характеризується сприятливими кліматичними умовами для проживання та забезпечення здорового способу життєдіяльності населення.

Грунтовий покрив. Територія села розташована в Північному Лісостепу з характерними агрогрунтовими умовами.

Водорозділи зайняті чорноземами типовими малогумусними та вилугованими, в різній мірі еродованими на схилах річки. Чорноземи повнопрофільні відносяться до родючих земель і перебувають здебільшого під садибною забудовою та садово-городніми ділянками

Домінуючими на заплаві є болотні та лучно-болотні ґрунти, сформовані на сучасних алювіальних відкладах – пісках і супісках.

Природний рівень родючості ґрунтів є сприятливим для озеленення села районованими насадженнями та його ландшафтного благоустрою, що передбачено рішеннями генерального плану.

Для підвищення продуктивності ґрунтів потребують відповідних агротехнічних заходів з покращення структури, закріплення еродованих ділянок лучно-деречною рослинністю, збагачення гумусового горизонту, регулювання вологості тощо.

Зелені насадження. До зелених зон загального користування в селі відноситься сквер по вул. Незалежності, 40 площею 1,02 га.

Існуюча забезпеченість населення озеленими територіями загального користування становить 10,5 м²/жителя (при нормативі 13 м²/жителя). Для перспективного населення проектом передбачено створення 27,36га озелених територій загального користування, що забезпечить на перспективу понад 195 м²/жителя.

Для досягнення нормативних показників забезпечення озеленими територіями загального користування передбачається розміщення системи парків вздовж р. Варвиця в центральній частині села та парку в північній частині в районі вул. Конотопська і вул. Шевченка.

В **геологічній будові** території, яка приурочена до Дніпровсько-Донецької западини, характерна наявність потужного комплексу осадових порід (декілька тисяч метрів), що перекривають кристалічний фундамент. Осадова товща представлена різновіковими породами, інженерно-геологічний шар яких представлений піщано-глинистими породами, на водорозділах здебільшого перекритими лесовидними суглинками.

В *гідрогеологічному відношенні* – це територія Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну з характерними значними запасами прісних підземних вод осадової товщі, потенційні резерви яких достатні для організації водопостачання господарських об'єктів, в тому числі крупних. Основними для водопостачання села є бучакський та неогенові водоносні горизонти.

Безпосередньо для потреб села/району експлуатаційні запаси підземних вод не затверджувались. Прогнозні запаси підземних вод для Варвинського району становлять 32,9 млн.м³/рік (90,1 тис.м³/добу) - за даними Державного агентства водних ресурсів України та згідно затвердженої *Схеми планування території Чернігівської області* (2012р.)

Інженерно-геологічні умови освоєння території. Згідно *Карти інженерно-геологічного районування території України за складністю умов освоєння* територія проектування розташована в зоні середньої складності інженерно-геологічних умов освоєння.

Ґрунти відносяться до лесових з найбільшою вірогідністю розвитку лесів II типу ґрунтових умов за просіданням, на заплаві – не просадні перезволожені ґрунти (згідно *Карти розповсюдження екзогенних геологічних процесів на території Чернігівської області*).

Із несприятливих екзогенних геологічних процесів в межах проектною територією найбільш виражені: підтоплення долини р. Варвиця з періодичним затопленням паводковими водами (38,5га), заболоченість заплави (3,78га); місцями сформувались еродовані крутосхили.

Існуючі несприятливі екзогенні процеси зумовили підвищену складність інженерно-геологічних умов освоєння окремих ділянок (відображені на "Схемі існуючих планувальних обмежень"), при забудові генпланом яких передбачені заходи з інженерної підготовки. Всі інші території сприятливі для забудови та проживання без обмежень.

Згідно з діючою нормативною картою ЗСР-2004 та "Списку населених пунктів України, розташованих в сейсмічно небезпечних зонах" (додатки А і Б ДБН В.1.1-12:2014 "Будівництво у сейсмічних районах України") територія села відноситься до зони з прогнозованою сейсмічною інтенсивністю 5 балів (за шкалою MSK-64). Тобто територія є сейсмічно безпечною. За рекомендацією Управління Державної служби з НС у Чернігівській області (УДСНС України у Чернігівській області) проектування об'єктів на території Варвинського району необхідно здійснювати з урахуванням інтенсивності сейсмічних поштовхів і коливань, що становлять 6 балів (згідно додатку С ДБН В.1.1-12:2014 - для особливо відповідальних об'єктів і споруд).

Стан довкілля та його вплив на здоров'я населення

Розділ розроблений відповідно вимог ДБН Б. 2.2-12:2019 «Планування та забудова території», ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального

плану населеного пункту», ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» з використанням статистичних даних і натурних обстежень та врахуванням «Програми соціально-економічного розвитку Варвинського району» і «Програми соціально-економічного розвитку Гнідинцівської сільської ради», державних інтересів, наданих обласними управліннями та службами, тощо.

Графічне викладення матеріалу представлено на кресленнях: «План існуючого використання території. Схема існуючих планувальних обмежень» та «Генеральний план (основне креслення). Схема проектних планувальних обмежень».

Повітряний басейн

Атмосферне повітря в цьому регіоні характеризується помірним природним потенціалом забруднення та мало сприятливими умовами розсіювання викидів в атмосферу. Суттєвих джерел забруднення повітря в селі немає, стаціонарні пости спостереження відсутні.

Екологічну ситуацію визначає господарський комплекс, представлений існуючими і проектними виробництвами ТОВ «Гнідинці-Агро» в існуючих межах села (зернотік, склади та недіюча пилорама) та за межами села (МТФ, вівцеферма, комплекс по прийому та сушінні зерна, теплиці, складські приміщення, цех по переробці молока та тракторний стан), а також розміщення нових виробничих територій по вул. В.Вовка під підприємства з переробки продукції тваринництва (первинна переробка молока, варіння сиру, ковбасний цех, м'ясокоптильні) та по вул. Миру під фермерські господарства (ферми з вирощування грибів-трюфелів, органічне землеробство, насадження медоносів (розвиток пасічного господарства), тощо).

Стан повітря в селі задовільний. Можливе сезонне дещо підвищене забруднення приземного шару повітря в опалювальний період продуктами згорання палива (оксидами вуглецю, сірки) від джерел теплопостачання. Загалом забруднення на території села можна вважати низьким через відсутність суттєвих стаціонарних джерел забруднення та крупних виробничих об'єктів. До того ж на перспективу не передбачається розташування екологічно небезпечних об'єктів.

Серед забруднюючих речовин домінують двоокис азоту та оксид вуглецю, що свідчить про їх автотранспортне походження. Основним джерелом таких навантажень є територіальна автомобільна дорога Т-25-46 Варва-Гнідинці (з інтенсивністю руху транспортних засобів – близько 1220 авто/добу та санітарно-захисною смугою 25м), яка підходить до території села. Інші вулиці села не мають транспортного навантаження, яке суттєво впливало б на екологічний стан прилеглих територій.

В проекті передбачені планувальні заходи, спрямовані на покращення повітряного середовища і забезпечення в подальшому екологічно сприятливих умов для проживання та здоров'я населення,

зокрема: будівництво об'їзної дороги, благоустрій та озеленення виробничо-комунальних та придорожніх територій, покращення технічного стану доріг тощо.

Водний басейн

У системі водокористування в селі задіяні підземні та поверхневі води.

Розташування села на березі річки та її водойм свідчить про сприятливі умови щодо забезпечення території поверхневими водами (ДСП 173-96, дод.1). Територія має також резерви підземних вод для її потенційного розвитку.

На даному етапі водопостачання населення в селі здійснюється централізованим водопроводом, що належить ТОВ «Гнідинці – Агро».

Основним джерелом господарсько-питного водопостачання є підземні води – 3 діючі артезіанські свердловини з забезпеченими зонами санітарної охорони суворого режиму (3 резервні) та індивідуальні шахтні колодязі. Сумарна продуктивність свердловин становить 1,25 тис. м³/добу. 30% прокладених водопровідних мереж (загальна протяжність – 19 км) мають незадовільний стан.

Для дотримання водоохоронного режиму всі свердловини потребують організації зон санітарної охорони (І пояс – 30м, водонапірних башт -15 м), а шахтні колодязі - санітарного облаштування. Ділянка І поясу повинна мати огорожу.

Незадовільним є нераціональне використання води питної якості для технічних потреб (на полив, миття територій, зрошення садиб тощо).

Потенційним джерелом забруднення ґрунтових та поверхневих вод є стічні води (об'єм побутових стічних вод на розрахунковий строк складе – 302,40 м³/добу), оскільки забудова села не має централізованої каналізації - з цією метою використовуються вигрібні ями, часто санітарно необлаштовані.

На перспективу покращення ситуації передбачається за рахунок подальшої розбудови мереж і споруд централізованого водопроводу для водозабезпечення всіх жителів села з охопленням ділянок нової забудови та забезпеченням потужності питного водопроводу на розрахунковий період 0,30 тис.м³/добу.

Річка Варвиця на даному етапі має певне антропогенне навантаження, оскільки в неї скидаються господарсько-побутові стічні води села. В результаті динаміка перевищень норм ГДК окремих компонентів у водах змінюється щорічно, нерідко - в сторону збільшення (залізо, марганець, фосфат-іони, амоній-іони і нітрит-іони). Відсутність зливової каналізації та раціонального поверхневого водовідведення стоків є основною причиною такого навантаження.

За комплексною оцінкою якості на основі ІЗВ води р. Варвиця можна віднести до 3 класу якості (помірно забруднена). Спалахів інфекційних захворювань, пов'язаних з водним фактором передачі, не зареєстровано.

На перспективу для відведення стоків пропонується створення самопливно-напірної системи каналізації з влаштуванням очисних споруд закритого типу (після розробки спецпроекту) на основі використання новітніх технологій (що забезпечує їх СЗЗ=15м) та подальшим відведенням очищених стоків у р. Варвиця. Для неканалізованої забудови передбачається відповідне санітарне обладнання водонепроникних вигребів з подальшим вивозом відходів до очисних споруд каналізації.

На даний період проект землеустрою прибережної захисної смуги р. Варвиця відсутній. Для охорони вод та упередження екологічних впливів прибережних територій рекомендується розроблення проекту землеустрою прибережних захисних смуг р. Варвиця з винесенням їх меж в натурі та проведенням планувальної організації і благоустрою цих територій.

Реалізація цих заходів матиме позитивний вплив в питаннях екології водокористування та відповідно пов'язаного з цим здоров'я населення.

Стан ґрунтів

Землекористування визначається станом ґрунтів, обумовленим як природними, так і антропогенними факторами.

Важливим природним чинником, що впливає на якість ґрунтів, є еродованість їх на схилах. Для упередження активізації процесів та закріплення схилів проектом передбачена їх агролісомеліорація.

Причиною можливого антропогенного впливу є локальне забруднення ґрунтів через існуючу недосконалу систему видалення господарсько-комунальних та твердих побутових відходів (ТПВ).

Локальними джерелами забруднення території є ділянки їх накопичення. На даному етапі система роздільного збирання ТПВ в селі відсутня. Основна маса невикористаних відходів (неорганічні) захоронюється на існуючому звалищі, яке розташоване на південній околиці за межами села (на території Гнідинцівської с/ради) і в санітарно-гігієнічному відношенні практично не впливає на його територію.

В перспективі схему знешкодження відходів та санітарної очистки території села передбачається вирішувати в масштабах району у відповідності з *Обласною Програмою* - згідно рішення затвердженого проекту "*Схема планування території Чернігівської області*". Видалення сміття з території села з подальшим його знешкодженням передбачається на новому полігоні та сміттєпереробному підприємстві (СПП).

Згідно попередніх проектних рекомендацій для організації та вибору майданчика нового полігону з розміщенням на ньому СПП (згідно розробленого та затвердженого проекту) передбачається ділянка

відпрацьованого кар'єру колишнього цегельного заводу, розташована поза межами села та екологічного впливу на його територію.

Територія існуючого звалища (після його закриття) буде рекультивована та санітарно облаштована з можливістю використання її для господарських потреб.

Інші джерела локального забруднення ґрунтів – склади пестицидів, полігони МВВ, худобомогильники - в межах села відсутні.

В генплані передбачені заходи, реалізація яких сприятиме оздоровленню екологічної ситуації та покращенню санітарних умов проживання населення.

Радіаційна ситуація

Радіоекологічний стан території є безпечним. Територія не зазнала радіаційного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Природна радіоактивність середовища не перевищує допустимих значень, природних радіогенних зон немає.

Радіаційна ситуація по району є стабільною і не простежується дія факторів, що могли б призвести до її погіршення:

- радіаційний фон - 0,07-0,1 мкЗв/год;
- щільність забруднення земель: цезій-137 (техногенний) – 0,098 кі/км², стронцій-90 (техногенний) – 0,039 кі/км².

В радіаційно-екологічному відношенні територія безпечна, без впливів на здоров'я населення.

Шумові навантаження

Суттєвих джерел шуму в селі немає, а основним джерелом шумових впливів є головні вулиці: Незалежності, Миру, Володимира Вовка і Братів Бойко які проходять через центр села.

Як планувальні обмеження від вулиць прийняті санітарно-гігієнічні розриви в межах червоних ліній (ДБН Б.2.2-12:2019, п. 6.1.33) та функціонально-планувальна організація прилеглих смуг (ДСП 173-96, п. 8.42, 8.43). Ділянки нової забудови розміщені з урахуванням санітарних розривів від доріг. При цьому технічні параметри вулиць (ширина, стан покриття) потребують покращення.

Проектом передбачені ряд заходів еколого-планувального характеру для зменшення шумових впливів на житлову забудову та здоров'я населення: санітарно-гігієнічне озеленення придорожніх смуг, дотримання санітарних відстаней до житлової забудови, відведення транзитних транспортних потоків на об'їзну дорогу.

Електромагнітне випромінювання

Джерел електромагнітного випромінювання з перевищенням допустимих показників в селі немає. Основним джерелом електропостачання є ПС 35/10кВ «Варва» (розташована за межами села) та ЛЕП напругою 10кВ, яка проходить в селі і регламентується охоронною зоною 10м (ДБН Б.2.2-12:2019, п. 11.3.9). Рівень електромагнітного фону ЛЕП незначний, без впливу на здоров'я населення.

Природоохоронні території. Екологічна мережа

Об'єктів природно-заповідного фонду в межах села немає. На західній околиці за межею села, в заплаві р. Варвиця, розташований гідрологічний заказник місцевого значення «Гнідинський», площею 40га. Заказник створений з метою охорони та збереження в природному стані заплавного болота, як джерела для збереження водного режиму річки. Він має важливе значення в регулюванні водного режиму і рівня ґрунтових вод прилеглих територій. Екологічна мережа місцевого рівня представлена місцевими природними об'єктами екологічного значення – долиною р. Варвиця з прибережною захисною смугою, зеленими насадженнями загального користування (17,3га), гідрологічним заказником місцевого значення «Гнідинський».

Для охорони вод та упередження екологічних впливів прибережних територій в генплані рекомендується розроблення проекту землеустрою прибережних захисних смуг р. Варвиця з винесенням їх меж в натурі та проведенням планувальної організації і благоустрою цих територій.

Планувальні обмеження

Важливим фактором для розробки схеми функціонально-планувальної організації території є планувальні обмеження (див. «План існуючого використання території. Схема існуючих планувальних обмежень» та «Генеральний план (основне креслення). Схема проектних планувальних обмежень»), представлені системою факторів інженерно-геологічного, санітарно-гігієнічного та природоохоронного характеру, які в певній мірі регламентують або обмежують забудову території.

Інженерно-будівельні фактори попередньо розглянуті. В структурі планувальних обмежень враховані нормативні санітарно-захисні зони (СЗЗ) та санітарні розриви до житлової та громадської забудови від регламентованих в екологічному відношенні існуючих та перспективних господарських об'єктів.

<i>Об'єкти</i>	<i>Нормативна СЗЗ, охоронна зона (м)</i>	<i>Документ</i>
Гнідинцівський газопереробний завод (за межами села)	500	ДСП 173-96, дод.4
Кладовище діюче/закрите	300/100(з урахуванням закінчення кладовищного періоду)	ДСанПіН 2.2.2.028-99

Сміттєзвалище (за межами села)	300	ДСП 173-96, дод.4
МТФ (корів, телят – 500 голів)	200	ДСП 173-96, дод.5
Вівцеферма	75	ДСП 173-96, дод.5
Комплекс по прийому та сушінні зерна	100	ДСП 173-96, дод.5
Підприємство з переробки продукції тваринництва	100	ДСП 173-96, дод.5
Тракторний стан	100	ДСП 173-96, дод.5
Склади	50	ДСП 173-96, дод.6
Фермерське господарство (рослинництво)	50	ДСП 173-96, дод.5
Ветполіклініка	50	ДСП 173-96, п. 4.3
Пилорама	50	ДСП 173-96, дод.4
АЗС, СТО	50	ДБН Б.2.2-12:2019, табл. 10.6, 10.9
Свердловина, водонапірна башта	30, 15	ДБН Б.2.2-12:2019 ДСП 173-96, дод.12

Екологічну ситуацію визначає господарський комплекс, представлений існуючими і проектними виробництвами ТОВ «Гнідинці-Агро» в існуючих межах села (зернотік, склади та недіюча пилорама) та за межами села (МТФ, вівцеферма, комплекс по прийому та сушінні зерна, теплиці, складські приміщення, цех по переробці молока та тракторний стан), а також розміщення нових виробничих територій по вул. В.Вовка під підприємства з переробки продукції тваринництва (первинна переробка молока, варіння сиру, ковбасний цех, м'ясокоптильні) та по вул. Миру під фермерські господарства (ферми з вирощування грибів-трюфелів, органічне землеробство, насадження медоносів (розвиток пасічного господарства), тощо).

Планувальними обмеженнями є також впливи від об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури.

В межах села Гнідинці ділянки територіальної (Т-25-46) і місцевої (О2504415) автодоріг забезпечують функції головних вулиць. Як планувальні обмеження від них прийняті санітарно-гігієнічні розриви (в межах червоних ліній) та передбачена функціонально-планувальна організація прилеглих смуг відповідно ДСП 173-96 (8.42, 8.43). Ділянки нової забудови розміщені з урахуванням санітарних розривів від доріг.

В межах села відсутні як планувальні обмеження паспортизовані джерела електромагнітного випромінювання.

По території проходять ЛЕП 10 кВ, нормативна охоронна зона яких передбачена розміром 10м по горизонталі від проекції крайніх проводів (Постанова КМУ № 209 від 04.03.97 р, (п. 5).

Оскільки природний газ в село надходить з смт Варва, мережі магістрального газопроводу та їх охоронні зони в межах села відсутні.

Природно-заповідні об'єкти, як природоохоронні планувальні обмеження, на території села відсутні.

За відсутності проекту землеустрою прибережної захисної смуги р. Варвиця на кресленнях: «План існуючого використання території. Схема існуючих планувальних обмежень» та «Генеральний план (основне креслення). Схема проектних планувальних обмежень» прибережна територія регламентується згідно умов, що склалися, виходячи з нормативних розмірів річки і водойм – 25 і 50 м (згідно ВКУ, ст. 88).

Джерелом ймовірного екологічного впливу є діюче кладовище (СЗЗ=300м), розташоване в центральній частині села по вул. Незалежності (ділянка розміром 7,05га, під похованнями 5,75га), в зоні впливу якого розташована житлова забудова.

На перспективу передбачається закриття зайнятих похованнями ділянок з установленням для них СЗЗ=100м; відбуватиметься експлуатація резервних ділянок зі збереженням для них СЗЗ=300м.

Оскільки експлуатація кладовища продовжиться і в перспективі, генпланом передбачається невідкладне забезпечення житлової забудови централізованим водопостачанням та водовідведенням в 300-метровій санітарно-захисній зоні кладовища. Крім того, територія поховань потребує дотримання санітарних правил експлуатації кладовища (згідно ДСанПіН 2.2.2.028-99), благоустрою території та інженерного захисту водоносних горизонтів і поверхневого стоку від забруднення токсичними речовинами, що передбачено рішеннями генплану.

На подальшу перспективу передбачається закриття діючих ділянок кладовища, а для вирішення потреб у похованні рекомендується організація нової площі для поховання, поза межами впливу на житлово-громадську забудову села.

Для упередження забруднення ґрунтів біологічними відходами території села, доцільно передбачити організацію утилізаційних пересувних забійних пунктів. Місце для їх захоронення має бути конкретизоване наступних стадіях проектування.

Слід зазначити, що територія села знаходиться поряд з ділянками лісового фонду ДП «Прилуцьке лісове господарство», тому необхідно враховувати вимоги *Правил пожежної безпеки в лісах України* (п.3.1.10) та ДБН Б.2.2 – 12:2019, (п.15.2.4): забороняється розміщення складів паливно-мастильних та інших горючих матеріалів, АЗС та вогнебезпечних виробництва, смітників, житлових і виробничих приміщень ближче ніж за 100м від стіни хвойного лісу, 50м – мішаного, 20м – листяного. У випадку існуючого ближчого за відстанню розміщення таких об'єктів від стіни лісу необхідно здійснювати протипожежне влаштування цих об'єктів.

Вищезазначені санітарно-захисні зони та зони екологічної регламентації враховані в структурі існуючих та прогнозних планувальних обмежень території проектування. Розміщення площ житлової забудови передбачається за межами санітарно-захисних зон і санітарних відстаней та інших зазначених регламентацій.

Стан здоров'я населення

Статистичні дані звітності щодо існуючого стану здоров'я жителів с. Гнідинці відсутні. Відсутні також дані щодо поширення в районі різних класів хвороб та їх причинних зв'язків зі станом довкілля.

Для аналізу існуючого стану здоров'я населення наведені дані Державної служби статистики України та статистичні дані Департаменту охорони здоров'я Чернігівської ОДА які характеризують загальну картину захворюваності в регіоні.

Виявлені тенденції показників захворюваності населення ймовірно в значній мірі характеризують тренди захворюваності населення регіону і, в тому числі, проектною територією проектування протягом 2015-2017 років.

<i>Кількість хворих на 100 тис. населення</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
<u>Що перебувають на обліку з діагнозом:</u>			
ВІЛ-інфекції ,	340,1	365,7	401,3
у тому числі СНІД	80,2	94,8	109,5
Злоякісні новоутворення	2542,6	2600,6	2667,1
Активний туберкульоз	103,4	97,6	93,5
Розлад психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю	1698,4	1700,6	1708,2
-//- наркотичних і інших речовин	174,1	186,1	195,4
<u>Мають вперше встановлений діагноз:</u>			
ВІЛ-інфекції ,	47,8	44,8	52,3
у тому числі СНІД	22,8	23,1	23,0
Злоякісні новоутворення	371,1	378,6	398,3
Активний туберкульоз	65,0	63,6	59,1
Розлад психіки та поведінки внаслідок уживання алкоголю	99,0	101,6	98,8
-//- наркотичних і інших речовин	10,2	14,2	11,9

Наведений перелік показників захворюваності вказує на зростання кількості населення з діагнозом на ВІЛ-інфекції, в тому числі СНІД, злоякісні утворення.

В цілому за даними захворюваності населення, показники по Чернігівській області у 2017 році становили 72565 випадків на 100 000 населення, що перевищує аналогічний показник в середньому по Україні (62895 випадків на 100 000 населення). Стан здоров'я засвідчує, що ймовірними причинами перевищення рівня захворюваності населення по

Чернігівській області порівняно до загальнодержавного показника є недостатнє забезпечення лікувальних закладів сучасними медично-технічними засобами діагностики у сільській місцевості та відсутність обов'язкових поточних профілактичних оглядів.

В проекті державного планування передбачені попереджувальні заходи щодо налагодження систематичного контролю санітарно-гігієнічного стану середовища проживання, зокрема за якістю питних вод (при наявності існуючого водокористування з санітарно неконтрольованих шахтних колодязів), які в разі “варіанту нульової альтернативи” можуть бути потенційною загрозою для їх активізації та виникнення різних ускладнень епідемічного характеру.

Передбачене генеральним планом забезпечення санітарно-гігієнічних умов села реалізується шляхом охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури (водопостачання та водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення території), забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон із сільбищною та ландшафтно-рекреаційною зонами як на існуючих так і на перспективних ділянках містобудівного освоєння, а також забезпечення населення установами громадського обслуговування, в тому числі закладами охорони здоров'я відповідно до державних будівельних норм.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо проект «Генеральний план с. Гнідинці Варвинського району Чернігівської області» не буде затверджено.

Територія, що проектується, на даний період зазнає помірних екологічних навантажень. Стан навколишнього природного середовища характеризується як задовільний.

На перспективу генеральний план передбачає територіальний розвиток населеного пункту з повним інженерним забезпеченням, благоустроєм та озелененням, інженерним захистом території, розвитком системи транспорту, екологічним оздоровленням середовища та умов проживання населення.

У випадку, якщо проект генерального плану не буде затверджений дані стратегічні цілі не будуть досягнуті в повній мірі, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

Якщо проект генерального плану не буде впроваджений, нові рішення щодо розбудови вулично-дорожньої мережі не будуть реалізовані, вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення буде зростати.

Розширення площі житлової забудови і господарського сектору села без урахування екологічних вимог та відповідного забезпечення інженерною інфраструктурою (тепло-, електро-, газопостачання) матиме тенденцію до зростання негативних впливів на довкілля і умови проживання.

Подальше користування водою із шахтних колодязів без будівництва ефективної мережі водопостачання залишатиме певні ризики для здоров'я населення через користування водою незадовільної якості.

Відсутність раціонального поверхневого водовідведення та локальних очисних споруд у місцях водовипусків, повна відсутність каналізації спричинятиме і надалі негативний вплив на якість поверхневих вод.

Невиконання заходів з інженерної підготовки та захисту, санітарного очищення території, ефективної системи вилучення та переробки ТПВ, утворення стихійних звалищ створюватиме передумови для негативного впливу на здоров'я населення.

В кінцевому результаті функціонально-планувальна організація території села залишиться без змін, не відбудеться запланованого поліпшення стану соціально-побутового обслуговування населення, організації місць відпочинку та ландшафтного благоустрою території. Існуючі показники здоров'я населення ймовірно залишатимуться без змін.

Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які зазнають впливу.

В основу функціонально-планувальної організації території села, виконаної генеральним планом, закладені екологічно спрямовані містобудівні принципи:

- удосконалення планувальної структури, яка має забезпечити зручні транспортні та пішохідні зв'язки з місцями праці, проживання та відпочинку;
- повне охоплення території села об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема водопостачання та водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення території;
- раціональне використання земель;
- створення зручної мережі закладів обслуговування;
- санітарний благоустрій території та організацію місць відпочинку для населення;
- оздоровлення навколишнього середовища.

Реалізація цих положень безумовно призведе до позитивних змін довкілля та стану здоров'я жителів села.

Реалізація зазначених проектних рішень передбачає зміну функціонального використання деяких територій (ділянок), до них відносяться:

- розміщення садибної житлової забудови та рахунок земель, які на сьогодні використовуються під городи в районі вул. Братів Бойко, вул. Конотопська вул. Незалежності та вул. Довженка.

- в центральній частині села по вул. Незалежності та вул. Пушкіна на місці вільних незабудованих територій пропонується розміщення

спортивного комплексу, центру дозвілля, закладів громадського харчування, пункту побутового обслуговування, магазинів та ринку.

- формування виробничих територій в південній частині села за рахунок територій ОСГ, що розташовані в СЗЗ звалища ТПВ.

- розміщення АЗС та СТО у західній частині села по вул. Незалежності на території ОСГ.

- створення зелених насаджень загального користування шляхом благоустрою невпорядкованих озелених територій вздовж р. Варвиця в центральній частині села та парку в районі вул. Конотопська і вул. Шевченка.

Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.

При розробці звіту про стратегічну екологічну оцінку проведений аналіз природно-техногенних впливів на довкілля, наведена характеристика гігієнічних аспектів цих впливів. На основі аналізу екологічної ситуації та проектних рішень генерального плану визначені екологічні проблеми та передбачені можливі шляхи їх вирішення.

Окремі екологічні ризики мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Актуальними і важливими проблемами є наступні:

1. При достатності в регіоні об'ємів питних вод для потреб села і району відсутні затверджені експлуатаційні запаси. До того ж спостерігається використання води питної якості для технічних потреб. При цьому в селі населення неповністю охоплене водопровідною мережею. Остання має значний знос, що є передумовою для появи ризиків інфекційних захворювань. Ситуацію погіршує використання вод із санітарно необлаштованих шахтних колодязів.

2. Відсутність централізованого каналізування, що обумовлює забруднення ґрунтових та поверхневих вод р. Варвиця, водойм та території скидами неочищених і забруднених господарських стічних та зливових вод.

3. Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ є причиною утворення стихійних звалищ, які негативно впливають на довкілля та погіршують санітарно-гігієнічні умови проживання.

4. Ризики забруднення повітря за рахунок можливих аварійних викидів Гнідинського ГПЗ, сусідства звалища ТПВ та пересувних джерел. Такі ризики є найбільш несприятливим фактором впливу на самопочуття та здоров'я населення.

5. Наявність ділянок, що зазнають підтоплення/заболочення, та можливе сезонне затоплення зливовими водами погіршують санітарний стан території і створюють ризики погіршення самопочуття жителів.

6. Недостатня забезпеченість території зеленими зонами загального користування та рекреаційними територіями - компенсаторами відновлення довкілля та оздоровлення жителів села.

7. Існування кладовища серед житлово-громадської забудови на розрахунковий етап генерального плану.

Зазначені ризики є основними серед потенційних впливів на стан довкілля та здоров'я населення.

Екологічних ризиків впливу на території з природоохоронним статусом не очікується у зв'язку з відсутністю їх в межах розробки генерального плану. Об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ) знаходяться за межами населеного пункту, на суміжних територіях та відображені в матеріалах генерального плану відповідно до наданих Департаментом агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів (лист від 20.08.2018 р. №11-07/2568) картографічних матеріалів (схематичне креслення формату А4). В проекті визначена нормативна прибережна захисна смуга (ПЗС) болота в заплаві р. Варвиці та надані пропозиції щодо подальшого визначення меж ПЗС із урахуванням забудови що склалася, приватної власності по земельних ділянках, та повноважень сільської ради у галузі земельних відносин відповідно.

Розділ 5. Зобов'язання в сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації. В процесі стратегічної екологічної оцінки Генерального плану с. Гнідинці було розглянуто регіональні і місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку які стосуються території проектування. Результати аналізу відображені нижче у таблиці 1.

Таблиця 1. Цілі державної політики та їх відображення в проекті «Генеральний план с. Гнідинці Варвинського району Чернігівської області»

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами розвитку	Відповідність рішень даного проекту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
<i>Охорона навколишнього середовища</i>	
«Програма охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки» затверджена рішенням XX сесії обласної ради VI скликання у 2014 році	
– поліпшення екологічної	– забезпечення санітарного очищення території

ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки; – створення безпечних санітарно-гігієнічних умов проживання; – створення екологічної мережі місцевого рівня; – розвиток та формування рекреаційних територій; – впровадження нових енергозберігаючих технологій; – розвиток інженерної інфраструктури; – інженерний захист території населеного пункту.	із дотримання вимог щодо роздільного збирання та своєчасного видалення відходів на новий полігон ТПВ та сміттєпереробному підприємстві (СПП); – розроблення проекту землеустрою прибережних захисних смуг р. Варвиця з водоймами з винесенням їх меж в натурі та проведенням планувальної організації і благоустрою цих територій; – охорона та збереження в природному стані суміжної території гідрологічного заказника місцевого значення «Гнідинський»; – облаштування локальних ділянок рекреаційного використання та пляжів; – створення озелених територій загального користування з майданчиками для відпочинку та занять фізкультурою; – застосування індивідуальних теплових установок сучасного типу; – будівництво мереж інженерної інфраструктури для забезпечення потреб територіального розвитку – водопостачання, водовідведення, злизова каналізація; – виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території
«Програма використання та охорони земель Чернігівської області на 2011-2020 роки» (із змінами згідно з рішенням обласної ради від 29.03.2012 від 08.07.2012) затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від “25” березня 2011 року	
- дотримання екологічних вимог охорони земель при землевпорядкуванні територій;	– вдосконалення системи санітарної очистки території шляхом налагодження своєчасного збору та знешкодження побутових відходів на всій території села; вирішення проблеми збирання побутових відходів з запровадженням системи роздільного збирання, сортування та утилізації сміття; запровадження в дію обласної/регіональної <i>Програми поводження з ТПВ</i>; організація (поза межами впливу на територію села) нового полігону ТПВ з розміщенням на ньому СПП; рекультивація території існуючого звалища (після закриття); ліквідація стихійних звалищ та санація забруднених ними ділянок тощо; знешкодження та утилізація господарських відходів; загальний санітарний благоустрій території села;

	– пропозиції по розробленню проекту землеустрою прибережних захисних смуг р. Варвиця з водоймами з винесенням їх меж в натурі та проведенням планувальної організації і благоустрою цих територій.
«Регіональна цільова програма розвитку водного господарства Чернігівської області на період до 2021 року» (зі змінами) затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від “29” березня 2011 року	
- задоволення потреби населення і галузей економіки у водних ресурсах, збереження і відтворення водних ресурсів, оптимізація водоспоживання, запобігання шкідливої дії вод.	– передбачені заходи для організації вертикального планування, відведення дощових і талих вод, захист від підтоплення; – забезпечення забудови централізованою системою водопостачання та водовідведення; – пропозиції по встановленню ПЗС р. Варвиця з водоймами із проведенням планувальної організації та ландшафтного благоустрою території.
«Програма економічного і соціального розвитку Варвинського району на 2018 рік» затверджена рішенням Варвинської районної ради Чернігівської області від 29.12.2017 року № 2-14-VII	
- забезпечення належного утримання та ефективної експлуатації об’єктів житлово-комунального господарства та комунального майна; - раціональне та ефективне використання природних сировинних ресурсів та посилення їх ролі в економічному розвитку району; - зменшення шкідливого впливу на екосистему району; - поліпшення транспортно-експлуатаційного стану доріг та розбудова дорожньої інфраструктури.	- реконструкція та вдосконалення мережі інженерної інфраструктури для забезпечення потреб житлово-громадської забудови (водопостачання, водовідведення, електропостачання, зливово каналізація, тощо); - запровадження сучасних еколого-економічних принципів в системі теплопостачання шляхом застосування ефективних сучасних установок та технологій, альтернативних джерел тощо; - благоустрій непорядкованих озелених територій вздовж річки р. Варвиця та ставка із формуванням мережі зелених насаджень загального користування; - забезпечення санітарного очищення території із дотримання вимог щодо роздільного збирання сміття із його послідуною утилізацією; - удосконалення транспортної схеми шляхом часткової реконструкції покриття існуючих вулиць та будівництва нових.
«Програма економічного і соціального розвитку Гнідинцівської сільської ради на 2018 рік» затверджена рішенням сільської ради від 22.12.2017 року	
- підвищення	- запровадження сучасних еколого-

ефективності енергоспоживання, здійснення заходів із енергозбереження в усіх сферах діяльності; - надійне функціонування систем життєзабезпечення населення, розвиток житлового та комунального господарства; - здійснення природоохоронних заходів, щодо призупинення погіршення стану навколишнього природного середовища, поліпшення якості питної води та впорядкування утилізації твердих побутових відходів.	економних принципів в системі теплопостачання шляхом застосування ефективних сучасних установок та технологій, альтернативних джерел тощо; - реконструкція та вдосконалення системи водопостачання, водовідведення, електропостачання, тощо; - моніторинг стану повітряного басейну організація стаціонарного пункту контролю стану повітряного середовища; - забезпечення задовільного стану існуючих та прокладки мереж водопостачання до нових районів забудови та заборона використання підземних питних вод на технічні потреби, забезпечення їх ґрунтовими водами, і дотримання водоохоронного режиму всіх джерел водопостачання - запровадження системи роздільного збирання, сортування та утилізації сміття; організація (поза межами впливу на територію села) нового полігону ТПВ з розміщенням на ньому СПП відповідно до обласної <i>Програми поводження з ТПВ</i>; рекультивація території існуючого звалища (після закриття);
Соціально-економічні аспекти	
«Програма охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки» затверджена рішенням XX сесії обласної ради VI скликання у 2014 році	
- послідовне підвищення якості життя населення: ефективне функціонування систем охорони здоров'я та підвищення якості медичної допомоги; розвиток якісної освіти; забезпечення державних соціальних гарантій для населення; - створення умов для фізичного виховання і спорту за місцем роботи, проживання і відпочинку населення; - забезпечення доступу до культурних надбань,	- подальше функціонування та сучасне облаштування медичних установ у селі (планується організація амбулаторії на базі існуючого ФАП та аптечного пункту при амбулаторії, а також відновлення діяльності існуючого будинку для осіб похилого віку), розміщення закладу дошкільної освіти та підприємств торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування відповідно до нормативів; - передбачено облаштування спортивних та дитячих майданчиків на території зелених насаджень загального користування, а по вулиці Незалежності передбачена територія для спортивного комплексу. - будівництво Центру дозвілля по вул. Довженка.

створення умов для активної участі громадян у народній творчості;	
«Програма економічного і соціального розвитку Варвинського району на 2018 рік» затверджена рішенням Варвинської районної ради Чернігівської області від 29.12.2017 року № 2-14-VII	
- комплексний розвиток галузей рослинництва, тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції; - підвищення якості надання медичних, освітніх, культурних послуг та соціальних послуг.	- передбачені виробничі території для розвитку сільського господарства, та підприємств з переробки сільськогосподарської продукції. Запропоновано перепрофілювання та відновлення діяльності недіючих виробництв: розвиток вівчарства та складського господарства на ділянці тваринницької ферми по вул. В.Вовка та вирощування екологічно чистої продукції на закритому ґрунті на ділянці бувшої свиноферми по вул. Миру, а також нові виробничі території у північній частині села поряд з проектною вівцефермою для розвитку виробництв з переробки продукції тваринництва; - сучасне облаштування медичних установ у селі (планується організація амбулаторії на базі існуючого ФАП та аптечного пункту при амбулаторії, а також відновлення діяльності існуючого будинку для осіб похилого віку), будівництво закладу дошкільної освіти, центру дозвілля, спортивного комплексу та підприємств торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування відповідно до нормативів.
«Програма економічного і соціального розвитку Гнідинцівської сільської ради на 2018 рік» затверджена рішенням сільської ради від 22.12.2017 року	
- підвищення рівня соціальних стандартів і якості послуг, які безпосередньо надаються населенню, створення належних умов для всебічного та повноцінного розвитку дітей, відродження культурних і просвітницьких традицій; - розширення доступу населення до фізкультурно-спортивних і оздоровчих закладів; - створення умов для розвитку аграрного сектору.	- сучасне облаштування амбулаторії сімейної медицини, будівництво закладу дошкільної освіти, центру дозвілля який забезпечуватиме позашкільне виховання дітей і молоді; - будівництво підприємств торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування відповідно до нормативів. - облаштування спортивних та дитячих майданчиків на території зелених насаджень загального користування та будівництво спортивного комплексу по вулиці Незалежності; - передбачені виробничі території для розвитку сільського господарства, та підприємств з переробки сільськогосподарської продукції.

	Запропоновано перепрофілювання та відновлення діяльності недіючих виробництв: розвиток вівчарства та складського господарства на ділянці тваринницької ферми по вул. В.Вовка та вирощування екологічно чистої продукції на закритому ґрунті на ділянці бувшої свиноферми по вул. Миру, а також нові виробничі території у північній частині села поряд з проектною вівцефермою для розвитку виробництв з переробки продукції тваринництва.
--	--

Розділ 6. Опис наслідків реалізації проектних рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

У цьому розділі виявленні ключові впливи, пов'язані із запланованими рішеннями містобудівної документації та проведена оцінка потенційних кумулятивних впливів, шляхом аналізу комбінованого впливу реалізації проектних рішень на окремі компоненти навколишнього середовища, результати якої відображені у таблицях 2; 3.

Шкала оцінки:

- 2 - суттєво негативний вплив,
- 1 - помірний негативний вплив,
- 0 - очікуваний вплив відсутній,
- +1 - помірний позитивний вплив,
- +2 - суттєво позитивний вплив

Таблиця 2. Можливі ефекти від запропонованих рішеннями Генерального плану.

Функціональне використання території населеного пункту.	Функціональне використання згідно рішень Генерального плану	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біо-різноманіття
Подальша перспектива розвитку; планувальна організація; розвиток виробничої сфери, зелених насаджень інженерних мереж та комунікацій; інженерний захист території.	Територіальний розвиток села, упорядкування планувальної структури	0,+1	+ 1	+ 1	+2

Таблиця 3. Характеристика впливу проектних рішень Генерального плану на складові довкілля.

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0,+1	Екологізація виробничих процесів щодо унормування викидів стаціонарних джерел забруднення повітря. Оптимізація транспортних потоків. Організація стаціонарного пункту контролю за станом атмосферного повітря (територіальне розміщення довільне).
Вода	+ 1	Розвиток систем водопостачання, водовідведення та дощової каналізації, інженерний захист вод та берегів.
Ґрунт	+1	Видалення та утилізація ТПВ на новому полігоні з розміщенням на ньому СПП; санітарний благоустрій території.
Біорізноманіття	+2	Розширення площі зелених насаджень загального користування (27,36га); розвиток ландшафтно-рекреаційних ділянок, пляжів. Охорона суміжних об'єктів ПЗФ. Розвиток їх пізнавальної діяльності.
Соціально-економічне середовище	+2	Підвищення соціально-психологічного комфорту середовища, соціальних зв'язків громадян.

В процесі виконання СЕО проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення, а також можливість негативних впливів в результаті реалізації проекту.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка інженерних та планувальних заходів. Для прикладу – ситуація з екологією у водокористуванні. При достатності в регіоні об'ємів питних вод для села і району відсутні експлуатаційні запаси. До того ж спостерігається незадовільне використання води питної якості для технічних потреб. При цьому жителі села неповністю охоплені водопровідною мережею. Остання має значний знос, що є передумовою для появи ризиків інфекційних захворювань. В генеральному плані пропонується вирішення цих питань шляхом запровадження комплексу найбільш раціональних та екологічно спрямованих заходів водокористування.

Водночас були проаналізовані потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в даному

проекті. Кладовище на розрахунковий етап генерального плану (етап 15-20 років) залишається серед житлово-громадської забудови. На стратегічну перспективу передбачається організація нової площі для поховання, поза межами впливу на житлово-громадську забудову села.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до генерального плану, та цілі, які можуть бути вирішені при розробленні проекту. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям визначеним в даному проекті. Даний проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

На основі аналізу екологічної ситуації в с. Гнідинці і його околиць запропоновані еколого-містобудівні заходи щодо пом'якшення потенційних негативних наслідків для всіх складових навколишнього середовища та здоров'я населення в період реалізації генерального плану.

Органи місцевого самоврядування та спеціально уповноважені органи державного управління в межах свої повноважень забезпечують реалізацію (інвестування) наступних заходів:

Охорона повітряного басейну:

- покращення стану *повітряного басейну* шляхом: проведення комплексу заходів по зменшенню екологічних впливів від транспорту та господарських об'єктів; організація стаціонарного пункту спостереження за станом повітря (конкретизація його місця розташування за органами екологічної служби);
- організація *санітарно-захисних зон* виробничих, комунальних, транспортних об'єктів, благоустрій та озеленення їх територій;
- вдосконалення та подальший розвиток *транспортної інфраструктури* села шляхом:
 - реконструкції/ремонті існуючих автодоріг, покращення їх технічних характеристик;
 - розвитку транспортної інфраструктури (АЗС, СТО і ін.) з дотриманням нормативних відстаней щодо їх розміщення (ДБН Б.2.2-12:2019, табл.10.6,10.9);
 - будівництва нових ділянок доріг з урахуванням нових ділянок забудови; асфальтування доріг; санітарно-гігієнічного озеленення вздовж доріг та благоустрій прилеглих смуг;

- організації оптимальних транспортних зв'язків села з райцентром та сусідніми селами.

Охорона водного басейну:

– удосконалення та розвиток системи **водопостачання**:

- оновлення запасів підземних вод для району та затвердження експлуатаційних запасів для потреб села;
- створення виробничої бази водопровідно-каналізаційного господарства з можливістю розширення потреб у водопостачанні;
- забезпечення задовільного стану існуючих та прокладки мереж водопостачання до нових районів забудови;
- влаштування ділянок водопровідних споруд з водонапірними баштами, тощо;
- заборона використання підземних питних вод на технічні потреби та забезпечення їх ґрунтовими водами; дотримання зон санітарної охорони і водоохоронного режиму всіх джерел водопостачання.

– забезпечення системи раціонального **водовідведення та очистки поверхневого стоку** з існуючої та проектною територією (з урахуванням інженерно-геологічної ситуації та розробки проекту каналізації території села) шляхом:

- створення виробничої бази водопровідно-каналізаційного господарства; будівництво самопливних мереж каналізації, КНС;
- будівництво очисних споруд каналізації, обладнання неканалізованої забудови водонепроникними вигребами з подальшим вивезенням стоків на КОС;
- будівництво мережі зливової каналізації, організація локальних систем водовідведення перед випуском стоків у річку з застосуванням сучасних методів очищення; очищення виробничих стоків з подальшим використанням вод в якості технічних;
- розробка проекту землеустрою з урахуванням рішень генерального плану та встановлення меж (винесенням їх в натурі) **прибережної захисної смуги** р. Варвиця з водоймами; планувальна організація прибережної захисної смуги з дотриманням водоохоронного режиму та її благоустрій з максимальним озелененням (інженерне облаштування житлової забудови, організація зелених зон, благоустрій берегів тощо); гідротехнічне упорядкування і екологічне оздоровлення р. Варвиця, водойм та схилів.

Охорона ґрунтів та благоустрій території:

– вдосконалення системи **санітарної очистки** території: знешкодження та утилізації господарських відходів; налагодження своєчасного збору та знешкодження побутових відходів на всій території села; вирішення проблеми збирання побутових відходів з запровадженням системи роздільного збирання, сортування та утилізації сміття; запровадження в дію обласної/регіональної Програми поводження з ТПВ,

рішень “СПТ Чернігівської області”; організація (поза межами впливу на територію села) нового полігону ТПВ з розміщенням на ньому СПП; рекультивація території існуючого звалища (після закриття); ліквідація стихійних звалищ та санація забруднених ними ділянок тощо;

- організація загального **санітарного благоустрою** території села; дотримання санітарно-екологічних вимог щодо обробітку садових насаджень; заборона спалення сухої рослинності та опалого листя на території села;

- проведення комплексу заходів з **інженерної підготовки та захисту території**: захист від підтоплення та затоплення, берегоукріплення з влаштуванням набережної і благоустроєм пляжних ділянок; гідротехнічне упорядкування та екологічне оздоровлення р. Варвиця та водойм з метою їх ефективного господарського використання і організації місць короткочасного відпочинку; раціональна організація поверхневого стоку та агролісомеліорація;

- заборона підхоронень в межах ділянок **кладовища**, що вичерпали свій територіальний ресурс; санітарне облаштування нової ділянки захоронень, при цьому охоплення житлових будинків, що знаходяться у 300-метровій СЗЗ кладовища, централізованим водопостачанням та водовідведенням; благоустрій території кладовища з дотриманням санітарних правил експлуатації (згідно ДСанПіН 2.2.2.028-99); визначення подальших територіальних перспектив для захоронення поза межами екологічного впливу на територію села.

Ландшафтно-планувальний благоустрій території:

- формування **функціонально-планувальної структури** території з максимально можливим використанням наявних особливостей ландшафту, водних поверхонь, об'єктів культурної спадщини та урахуванням охоронного режиму місцевої екологічної мережі;

- збереження існуючих **зелених насаджень**; розширення площі (до 27,36га) та благоустрій зелених насаджень загального призначення за рахунок створення системи парків вздовж водних об'єктів та парково-рекреаційної зони села; організація санітарно-гігієнічного озеленення житлових масивів - зелених насаджень вздовж доріг та на прибудинкових територіях;

- розвиток локальних **ділянок рекреаційного призначення** з влаштуванням та благоустроєм набережної, пляжних ділянок, прибережних територій, оздоровленням акваторій.

Захист від факторів фізичного впливу:

- **акустичне оздоровлення**: реконструкція/ремонт існуючих автодоріг з покращенням їх технічних характеристик; винесення

транзитних потоків за межі села; дотримання санітарних відстаней та санітарно-гігієнічне озеленення вздовж доріг;

– дотримання **охоронних зон ЛЕП**, забезпечення при цьому екологічного режиму середовища – влаштування технічних коридорів та охоронних зон, при необхідності – переведення їх у кабельне виконання.

Екологічна модернізація інженерної інфраструктури:

– запровадження сучасних еколого-економних принципів в системі **теплопостачання** шляхом застосування ефективних сучасних установок та технологій, альтернативних джерел тепла;

– подальший розвиток системи **газопостачання** з урахуванням нових ділянок забудови; забезпечення економної, ефективної і безпечної подачі та споживання природного газу з впровадженням нових технологій, які дозволяють заміну природного газу, у т.ч. на інші види палива; дотримання жорсткого режиму експлуатації та технічного стану газопроводів шляхом планувального забезпечення і облаштування технічних коридорів;

– подальший розвиток системи **електропостачання** з забезпеченням ресурсом ділянок нової забудови шляхом реконструкції та розширення електричних мереж; при потребі заміна зношеного і морально застарілого обладнання.

Ці завдання можна вирішити шляхом залучення коштів місцевого бюджету, бізнесу, національних і міжнародних фінансово-кредитних установ.

Реалізація визначених генеральним планом заходів є невід’ємною складовою забезпечення сприятливого в екологічному відношенні середовища проживання. При цьому слід зауважити, що організація території передбачає урахування всіх планувальних обмежень, дійсних на даному етапі – санітарних та охоронних зон, територій природоохоронного значення, ускладнень інженерно-геологічного характеру, урахування особливостей ландшафту тощо.

Перспективне освоєння ділянок забудови можливе після проведення їх санітарно-епідеміологічного обстеження та отримання позитивних висновків.

Обов’язковим є забезпечення в межах території села системи контролю екологічної ситуації, зокрема у сфері: дотримання нормативів питного водопостачання та водовідведення, якості повітряного басейну, поверхневих вод, санітарної очистки території та поліпшення на цій основі стану здоров’я населення.

Визначення режимів охорони та збереження об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, розташованих поруч з с. Гнідинці має

здійснюватися у формі охоронних зобов'язань у відповідності до вимог чинного законодавства.

Виконання заходів передбачених генеральним планом матиме позитивний вплив на всі складові навколишнього середовища, включаючи здоров'я населення, поліпшення загального екологічного та естетичного стану населеного пункту.

Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації, тощо).

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації були вивчені альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище:

- «Варіант нульової альтернативи»;
- «Варіант реалізації проекту Генерального плану».

У "Варіанті нульової альтернативи" розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким не розробляється і не затверджується проект генерального плану. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (часто несприятливих) екологічних тенденцій, описаних у розділах цього звіту. На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку даної території прийнято варіант, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, та підвищують комфортність проживання населення. Варіант нульової альтернативи не забезпечує територію села планом перспективного розвитку.

Стратегічна екологічна оцінка виконана шляхом застосування підходів і методів, які засновані на оцінці впливу і передбачають:

- характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, на території, яку охоплює проект;
- оцінку величини і значимості впливів і ризиків;
- розробку заходів, спрямованих на запобігання та мінімізацію негативних впливів і посилення позитивних впливів;

Серед ускладнень що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити відсутність офіційних статистичних даних щодо стану здоров'я населення окремо по с. Гнідинці.

Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації є комплексним процесом. Його проведення є невід'ємною складовою

своєчасного забезпечення середовища системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, які відповідно впливають на якість довкілля та комфортність проживання населення.

В ДДП передбачено здійснення моніторингу стану основних складових середовища (повітря, води, ґрунти, біорізноманіття) як індикатора екологічних наслідків реалізації генерального плану. Визначені показники та запропоновані необхідні заходи для здійснення контролю можливих впливів на довкілля під час реалізації генерального плану.

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками, з веденням періодичної звітності, дозволить громаді:

- своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання;
- забезпечувати всебічне інформування населення про стан довкілля;
- визначати необхідні заходи по їх усуненню;
- проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації;
- поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Враховуючи місце розташування села Гнідинці, розвиток його існуючого та перспективного господарсько-виробничого комплексу не мають та не матимуть в перспективі екологічних впливів і транскордонних наслідків впливу на довкілля та здоров'я населення.

Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію.

Розділ виконано на основі натурних спостережень, наданих для проектування матеріалів санітарних служб, служб екобезпеки, обласних та районних управлінь галузевого підпорядкування (житлово-комунального, водного, лісового господарств, земельних ресурсів і ін.), які викладені у відповідності з існуючими природоохоронними вимогами містобудівного характеру – ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту», ДСН 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» і ін.

Природно-ресурсний потенціал регіону сприятливий для розвитку аграрного спрямування господарського комплексу с. Гнідинці.

Проект «Генерального плану с. Гнідинці Варвинського району» передбачає територіальний розвиток села з розширенням його площі (існуюча площа – 378,21га, площа на розрахунковий етап 15-20років –

427,05га) та повним інженерним забезпеченням (водопостачання, каналізація, тепло-, газо-, електропостачання), розвитком системи транспорту, інженерним захистом території, благоустроєм та ландшафтно-рекреаційним озелененням.

1. На основі ретроспективного аналізу природно-ресурсного потенціалу та еколого-містобудівних вимог освоєння території були опрацьовані існуючі і проектні планувальні обмеження, які в певній мірі регламентують функціонально-планувальну структуру території села (див. креслення «План існуючого використання території. Схема існуючих планувальних обмежень» та «Генеральний план (основне креслення). Схема проектних планувальних обмежень»). Вона представлена системою факторів інженерно-геологічного, санітарно-гігієнічного та природоохоронного характеру, які в певній мірі регламентують або обмежують забудову території.

В структурі планувальних обмежень враховані нормативні санітарно-захисні зони (СЗЗ) та санітарні розриви до житлової та громадської забудови від регламентованих згідно зазначеного вище існуючого еколого-містобудівного законодавства (ДБН Б.2.2-12:2019, ДСП 173-96, ДСанПіН 2.2.2.028-99, ВКУ, ЗКУ і ін.) існуючих та перспективних господарських об'єктів.

2. Упорядкування планувальної структури села, розвиток об'єктів соціального обслуговування, медичної допомоги, фізкультурно-оздоровчих закладів, покращення рівня благоустрою та озеленення території сприятиме підвищенню екологічних стандартів проживання та позитивних впливів на здоров'я населення.
3. Кліматичні умови сприятливі для подальшого розвитку забудови території та умов життєдіяльності в її межах.
4. Загальна інженерно-будівельна оцінка території сприятлива. Проектні рішення щодо інженерного захисту та благоустрою території спрямовані на покращення екологічного стану водного середовища, формування зелених захисних зон.
5. Існуюча та проектна забудова забезпечується системою водопостачання та водовідведення.
6. Якість поверхневих вод передбачається шляхом влаштування мережі дощової каналізації з відведенням зливової води на локальні очисні споруди у місцях випуску.
7. Територія забезпечується системою централізованого збирання побутових відходів та утилізацією їх на облаштованому майданчику нового полігону (з розміщенням на ньому СПП, згідно попередньо розробленого та затвердженого проекту Генерального плану смт Варва), розташованого поза межами екологічного впливу на територію села.

8. Ймовірні наслідки для територій з природоохоронним статусом не очікуються у зв'язку з їх статусом та суміжністю розташування (за межею населеного пункту). Графічно визначені пропозиції щодо межі ПЗС річки та водойм, які потребують їх визначення в планах землеустрою.
9. Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, не очікуються.

Додатки